Trafikförvaltningen
Ledningsstaben
Inköp och upphandling

Handläggare
Karin Bergenås
08-12331993
karin.bergenas@regionstockholm.se

INFORMATIONSÄRENDE
2026-09-22

Trafiknämnden
2026-10-21

Ärende
TN 2026-0012

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Information om marknadsdialog inför E61 pendelbåtsupphandling

Sammanfattning

Trafikförvaltningen planerar att upphandla en ny trafikaffär för pendelbåtstrafiken på linje 80 som trafikerar sträckan Stockholm (Nybroplan) – Ropsten, inklusive en nordlig sträckning som bland annat trafikerar Lidingö och Storholmen. Möjligheten att dessutom trafikera en nordvästlig gren (Täby - Ropsten) utreds för närvarande och denna trafik kan komma att ingå i kommande upphandling. Tidigare upphandlingar för ändamålet (E50A respektive E50B) avbröts den 1 oktober 2025 och inför kommande beslut om ny upphandling vill trafikförvaltningen föra dialog med marknadsaktörer för att identifiera om det finns anledning att justera den beslutade affärsinriktningen.

Bakgrund

18 november 2024 (TN 2024-0202) fattades beslut i sjötrafikutskottet om att inleda upphandling av pendelbåtslinje 80, inklusive en option för trafik mellan Täby-Ropsten . Beslutet byggde på att möjliggöra en helt emissionsfri trafik, med undantag för isgående, fartyg från och med år 2030. Upphandlingen skulle därför delas in i två med ett initialt kortare avtal åren 2027-2029 (E50A) och ett efterföljande avtal med en trafikperiod på 15 år och med en längre förberedelseperiod för att möjliggöra konvertering och/eller nybyggnation av fartyg med lång garanterad användningstid för fartygen (E54B). I E50A skulle krav ställas på fossilfri trafik, med möjlighet till laddning av elektrifierade fartyg.

Överväganden kring överlåtelseklausul

I det tidigare upphandlingsbeslutet angavs också att trafikförvaltningen skulle arbeta för möjligheten att inkludera en överlåtelseklausul i E50B, vilken skulle

innebära att trafikförvaltningen eller den trafikförvaltningen anvisar, övertar fartyg vid avtalets slut.

I den dialog med marknaden som genomfördes i samband med publicering av preliminärt upphandlingsunderlag (PUD) för E50B, framkom att marknaden inte ser några fördelar med en modell där det är frivilligt för trafikförvaltningen att köpa loss eller anvisa fartygen eftersom det skulle innebära en stor osäkerhet i handlingsutrymmet för en trafikutövare. Däremot ansågs en tvingande modell enligt vilken trafikutövaren redan från början kan kalkylera med ett överlämnande som attraktivt. Dock skulle en tvingande klausul kräva att ett investeringsbeslut fattas redan innan upphandlingen genomförs. Med beaktande av regionens processer och regelverk innebär en tvingande klausul stor osäkerhet för trafikavtalets tidplan.

Avbrytande av upphandlingarna
Under upphandlingsprocessen framkom att markägaren Statens fastighetsverk (SFV), inte kunde godkänna uppförandet av ett teknikhus för laddinfrastruktur som krävs för att möjliggöra elektrifiering av pendelbåtstrafiken. Teknikhuset hade planerats på SFV:s mark intill Nationalmuseum, i anslutning till Museikajen. Detta gjorde att upphandlingarna behövde avbrytas, vilket skedde genom beslut av förvaltningschefen den 1 oktober 2025 (TN 2024-1244, TN 2024-1245). Strax innan, den 22 september fattades beslut om att förlänga befintligt avtal L80 med innevarande trafikutövare.

Kommande upphandling E61
Med anledning av att den tidigare upphandlingen avbröts så kommer en ny upphandling behöva genomföras. Som del i arbetet med färdigställande av upphandlingsunderlag kommer trafikförvaltningen analysera huruvida det finns behov av att justera den beslutade affärsinriktningen. Av den anledningen kommer en marknadsdialog att genomföras. Trafikförvaltningen avser återkomma med förslag till ny affärsinriktning.

Upphandlingen E61 planeras innefatta att utföra kollektiv pendelbåtstrafik på linje 80 samt ansvar för tillhörande tjänster (exempelvis kundservice, intäktssäkring, och trafik- och störningsinformation m.m.). Trafiken körs under SL:s varumärke. Trafikstart för nästa avtal planeras till 1 januari 2029, när nuvarande trafikavtal har löp ut.

Trafikförvaltningen
Ledningsstaben
Inköp och upphandling

INFORMATIONSÄRENDE
2026-09-22

Ärende
TN 2026-0012

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Trafikförvaltningen utgår från att det även för E61 kommer krävas två upphandlingar med ett kortare (A) och ett längre avtal (B). Vid trafikstart för A planeras kravställningen omfatta 100% fossilfri trafik, dock med möjlighet till elektrifiering i någon utsträckning. Med start senast vid ingången av B-avtalet ska trafiken vara helt emissionsfri, eventuellt med undantag för isgående fartyg.

Trafikförvaltningen kommer inte att gå vidare med en överlåtelseklausul, varken frivillig eller tvingande.

Marknadsdialog
Marknadsdialogen kommer att initieras genom en inbjudan i upphandlingssystemet. Inbjudan kommer att ge en kort bakgrundsbeskrivning och ett antal frågor för marknadsaktörerna att resonera kring. Som inriktning kommer återkoppling ges vid digitala möten i kombination med skriftliga svar.

Frågorna till marknaden kommer att formuleras utifrån följande:

- Trafikförvaltningen vill inhämta marknadens synpunkter inom områdena leveranstider för ny- och ombyggnation av fartyg, teknikutveckling och attraktiva affärsupplägg.
- Nu gällande beslut om affärsinriktning bygger på trafikavtal med operatörsägt tonnage. Trafikförvaltningen vill dock ge marknadsaktörer chans att lämna synpunkter på operatörsägt kontra regionägt tonnage.
- Linjen Täby -Ropsten är fortsatt av stort intresse och en avsiktsförklaring mellan de berörda kommunerna och trafikförvaltningen är under framtagande. Det kan innebära att linjen kan komma att trafikeras redan under A-avtalet. Här är det av intresse att inhämta marknadens kunskap om tillgång på de mer snabbgående fartyg som krävs på linjen.

Fortsatt arbete
Trafikförvaltningen har inlett förberedelser för att kunna publicera upphandlingen för A-avtalet under kvartal 1 2027. Enligt den preliminära tidplanen kommer tilldelning ske under kvartal 4 2027. Upphandling av B-avtalet kommer att publiceras något senare än A men i god tid för att möjliggöra ny- och ombyggnation av fartyg.

Trafikförvaltningen
Ledningsstaben
Inköp och upphandling

INFORMATIONSÄRENDE
2026-09-22

Ärende
TN 2026-0012

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Som ett resultat av marknadsdialogen kan affärsinriktningen för upphandlingen komma att justeras med avseende på till exempel avtalstid. Trafikförvaltningen avser återkomma med förslag till justeringar kring årsskiftet 2026/2027.

Erik Norling
Förvaltningschef

Jens Plambeck
Chef Strategisk utveckling